

i.remissvar@regeringskansliet.se
i.esd.remissor@regeringskansliet.se

SOU 2021:62 - Användning av e-legitimation i tjänsten i den offentliga förvaltningen (dnr I2021/01954)

Sammanfattning

Pensionsmyndigheten instämmer i utredningens förslag.

Utredning tar upp relevanta områden, ger ett antal förslag och beskriver gjorda avvägningar, speciellt i kapitel 9 som i mer detalj tar upp förslagen.

Dock önskar vi att vissa ändringar görs i föreslagen förordning om erkännande av medel för elektronisk identifiering, se nedan.

Vi vill även för det fortsatta beredningsarbetet trycka på några – för Pensionsmyndigheten – väsentliga punkter.

Privat e-legitimation

Utredningen argumenterar mot användning av privata e-legitimationer i tjänsten, men föreslår ändå att detta ska vara möjligt. Sådana legitimationer begränsar en tjänstpersons integritetsskydd, genom att exponera uppgift om bank samt om personnummer.

Speciellt vid signering kan en handläggares identitet exponeras, vilket innebär en otillfredsställande säkerhetsrisk för den enskilde. Vår slutsats blir därför att sådan användning bör begränsas i större utsträckning än vad som framgår av avsnitt 9.2 *Användning av privata e-legitimationer i tjänsten.*

eIDAS

Utredningen skriver i 9.6 *Översyn av det svenska tillitsramverket* att DIGG bör få i uppdrag att harmonisera de svenska tillitsnivåerna mot eIDAS-förordningens nivåer. Vi instämmer helt i detta: nivåer, formuleringar och uttryck bör överensstämma.

E-tjänster med innehåll från flera olika källor

Pensionsmyndigheten tillhandahåller tillsammans med Försäkringskassan, Skatteverket m.fl. en digital tjänst, SSBTEK för kommunala socialtjänster, vilken ger en sammantagen bild över individers behov av ekonomiskt bistånd. Många kommuner har kompletterat denna information med en robotfunktion, RPA.

Detta är, även om kommunal verksamhet ligger utanför utredningens kontrollspann, exempel på tjänster som berör flera olika uppgiftslämnare och där en elektronisk

www.pensionsmyndigheten.se

Pensionsmyndigheten

Box 38190

100 64 Stockholm

Telefon

0771-771 771

E-post

registrator@pensionsmyndigheten.se

Org.nr

202100-6255

2022-05-16

tjänstelegitimation kommer att behöva användas. Sådana sammansatta tjänster bör beaktas i den fortsatta beredningen.

Likasa exponerar Pensionsmyndigheten och Försäkringskassan information om sina informationsmängder i tjänsten LEFI för försäkringsbolag, Kronofogden och kommuner m.fl. Detta är ett exempel på när privata och andra aktörer behöver kunna identifieras på ett säkert sätt, utan att vara anställda eller uppdragstagare hos olika myndigheter.

Single Sign On

Ett annat relevant område är inloggning till t.ex. Statens Servicecenter där identifiering av medarbetare hos anslutna statliga myndigheter idag sker i federativ form, med biljetteknik.

En nationell identitetsfederation

Utredningen föreslår i 9.4.5 *Ett system för erkännande av e-tjänstelegitimationer* att ett **system** för erkännande av medel för elektronisk identifiering ska tillhandahållas av DIGG, efter samråd med MSB.

Vi instämmer helt i behovet av ett sådant system i form av en nationell identitetsfederation. Vi skulle dock gärna ha sett en analys i utredningen om hur en sådan federation bör se ut: funktionellt, strukturellt, arkitekturellt och organisatoriskt, inklusive ett förtydligande angående ansvar och ägande av informationen i federationen. Nu överläts detta arbete helt på DIGG.

Elektroniska underskrifter

Lösningar för att skapa elektroniska underskrifter i anslutning till användandet av e-legitimationer togs upp i utredningens tidigare betänkande "Vem kan man lita på? Enkel och ändamålsenlig användning av betrodda tjänster i den offentliga förvaltningen" (SOU 2021:9), vilket Pensionsmyndigheten lämnade sina synpunkter på förra året. Slutbetänkandet borde ändå ha berört detta område.

Valideringstjänst

I ovanstående remissvar på SOU 2021:9 tillstyrkte vi förslaget att DIGG skulle inrätta en förvaltningsgemensam valideringstjänst – som stödjer validering av såväl utländska som svenska elektroniska underskrifter och stämplat. Vi hade gärna sett en närmare analys i utredningen av hur de förslag som nu lämnas kan tänkas underlätta eller ställa till problem för en sådan valideringstjänst.

Attribut

Utredningen föreslår i 9.7 *En framtida lösning för attributshantering* att attribut med behörighetsinformation bör tillhandahållas av arbets- eller uppdragsgivaren, till skillnad från exempelvis sjukvårdens gemensamma HSA-katalog. Vi instämmer i utredningens förslag och att stora nationella och svårhanterade register bör undvikas. Samtidigt är attributshantering ett viktigt nästa steg att ta "bortom" föreslagen identifiering.

Utredningen hänvisar, i en för oss okänd bilaga VI, till några generella attribut som skulle kunna vara relevanta t.ex. ålder, adress, kön och nationalitet. Vi skulle gärna sett ett något mer utarbetat förslag till struktur och innehåll, liknande de Förvaltnings-

2022-05-16

gemensamma specifikationer (FGS) som tagits fram av Riksarkivet, för ett helt annat ändamål, men där innehåll och detaljering kan vara bra exempel att studera.

Förslag till förordning, avsnitt 1.2

I 12 § förslag till förordning om erkännande av medel för elektronisk identifiering föreslås att endast beslut enligt 6 och 9 §§ får överklagas. Vi är tveksamma till detta ställningstagande då t.ex. ett beslut enligt 3 § som avser undantag, kan innebära ett beslut som riktar sig mot enskild och som får konsekvenser för denne.

Med beaktande av art. 6 europeiska konventionen om mänskliga rättigheter, rätten till rättegång, framstår det som att regleringen i 12 § inte är förenlig med konventionen. Vidare följer, vilket också framgår av den föreslagna lagtexten, av 40-41 §§ i förvaltningslagen att ett beslut får överklagas om det kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt. Den föreslagna regleringen i förordningen framstår därför som verkningslös och därmed onödig.

Sammanfattningsvis instämmer Pensionsmyndigheten i utredningens förslag. Dock önskar vi att vissa ändringar görs i föreslagen förordning om erkännande av medel för elektronisk identifiering.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Daniel Barr efter föredragning av IT-arkitekt Lars Wahlund. I beredningen av ärendet har även verksamhetsutvecklare Per Henriksson, informationssäkerhetsexpert Robert Lundberg, jurist Mårten Rye Dannelsen, IT-säkerhetsexpert Roger Sjöberg samt IT-arkitekt Fredrik Svensson, deltagit.

Daniel Barr

Lars Wahlund